

ПРОЕКТИРАЊЕ НА НАДГРАДБИ, ДОГРАДБИ И РЕКОНСТРУКЦИИ НА ПОСТОЈНИ ОБЈЕКТИ

Проектирањето на надградби, доградби и реконструкции во Република Македонија е уредено со *Заколот за градење*, (член 2 став 7, член 4 и член 63, Сл. Весник на РМ 70/13) и *Правилникот за техничките нормативи за изградба на објекти на високоградба во сеизмички подрачја – ПИОВС*, (Сл. Весник на РМ 31/81, особено со член 115а од измените и дополнувањата во Сл. Весник на РМ 21/88).

Пред отпочнување со проектирањето, проектантот е должен да утврди дали со планираната надградба, доградба или реконструкција настануваат битни промени во смисла на одредбите од член 115а, што подразбира извршување на следните активности:

- Визуелен преглед и запознавање со основните податоци за објектот, (период на градење, достапност на техничка документација од проектирањето, изведбата и евентуалните конструктивни интервенции на објектот, идентификација на основниот конструктивен систем);
- Инспекција на конструктивните елементи на објектот во поглед на евентуални конструктивни оштетувања;
- Проценета анализа на товари и пресметка на тежината (масата) и површината на постојниот објект;
- Пресметка на тежината (масата) и површината на планираната надградба, доградба или реконструкција.

Воколку по вака спореведената пресметка проектантот утврди дека **не настануваат** битни промени во смисла на член 115а, предмет на статичка и сеизмичка анализа е само конструкцијата на новопредвидената градба, (надградба, доградба), но со влезна сеизмичка сила пресметана како за новонастаната состојба на објектот, (со соодветен број на катови и маси). Проектантот е потребно посебно да ги разработи и контролира решенијата за поврзување (анкерување) на конструктивните елементи од новопредвидената градба со елементите од постојниот објект, при тоа обезбедувајќи ги претпоставките усвоени при анализата. Проектантот е потребно да го информира инвеститорот и идните корисници на објектот дека со овие интервенции не се нарушува постојната сеизмичка стабилност на објектот, но таа останува непозната, особено ако објектот е граден пред донесувањето на важечката регулатива.

Воколку по спореведената пресметка проектантот утврди дека **настануваат** битни промени во смисла на член 115а, предмет на статичка и сеизмичка анализа е постојниот објект со новопредвидената градба (надградба, доградба, реконструкција) како интегрална целина, при што е потребно да се докаже сигурноста и отпорноста на интегралната конструкцијата на гравитациони и сеизмички влијанија, што подразбира:

- Детално снимање на објектот со изработка на техничка документација за постојната состојба на објектот, воколку истата не постои или не е достапна;
- Идентификација на основниот конструктивен систем со сите потребни димензии на конструктивните елементи;

- Испитување или реална процена на карактеристиките (квалитет и квантитет) на вградените материјали;
- Анализа на конструкцијата на постојниот објект со новопроектиранта градба како интегрална целина за гравитациони и сеизмички влијанија.

Ако вака спореведената анализа покаже дека објектот не ги задоволува барањата за сеизмички отпорна конструкција, новопредвидената градба, (надградба, доградба или реконструкција) треба да се планира со задолжително конструктивно зајакнување на постојната конструкција на објектот, така што објектот како целина ќе ги задоволи пропишаните барања согласно ПИОВС и Правилникот за санација и зајакнување на објектите (Сл. Весник на РМ бр. 52/85). Проектантот е должен да ги разработи и контролира решенијата за имплементирање на конструктивните елементите за зајакнување и нивно поврзување со елементите од постојниот објект и новопредвидената градба, при тоа обезбедувајќи ги претпоставките усвоени при анализата.

Во проектите кои ќе се доставуваат во УКИМ-ИЗИИС за изготвување на Мислење за проектиран степен на меахничка стабилност, сигурност и сеизмичка заштита, проектантите треба да ги прикажат сите горенаведени анализи, докази и техничка документација.

Пепорака на УКИМ-ИЗИИС

За објектите кои се градени пред земјотресот во 1963, а особено за оние кои биле оштетени и санирани по земјотресот, потребно е да се изврши анализа на постојниот објект и докаже неговата сеизмичка сигурност и стабилност, па потоа да се пристапи кон проектирање на надградба, доградба или реконструкција, без разлика дали настануваат или не битни промени во смисол на чен 115а.

Извадок од Правилникот за измени и дополненија на Правилникот за технички нормативи за изградба на објекти од високоградба во сеизмички подрачја, (Сл. Весник на РМ 21/88):

Член 2

По член 115 се додаваат називот на новото поглавје XVIIА, и член 115а, кои гласат:

„XVIIА. АДАПТАЦИЈА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ПОСТОЈНИТЕ ОБЈЕКТИ“

Член 115а

Сеизмичката отпорност на постојните објекти по адаптацијата и реконструкцијата мора да биде следната:

1) објектите кај кои со изведување на адаптација и реконструкција не настануваат битни промени, мораат по изведените работи да бидат сеизмички отпорни како што биле пред изведените работи;

2) објектите кај кои со изведување на адаптација и реконструкција настануваат битни промени, мораат по изведените работи да бидат сеизмички отпорни во смисла на одредбите од овој правилник.

Под битни промени, во смисла на одредбите од овој правилник, се подразбира подигнување на еден кат или на повеќе катови, доградба покрај постојниот објект, чија површина е поголема од 10% од површината на објектот или реконструкција и адаптација на објектот чија постојна површина се намалува за 10%, а масата на објектот се зголемува или намалува за повеќе од 10%."